

A Prelátus levele (2019. november 1.)

Mons. Fernando Ocáriz
lelkipásztori levele a
barátságról. " A ránk bízott
feladatok elhanyagolása nélkül,
meg kell tanulnunk törődni a
barátainkkal."

2019.11.10.

Kedves gyermekeim! Jézus
oltalmazza leányaimat és fiaimat!

1. Az első hosszú levelemben,
amelyben az Általános Kongresszus
következtetéseit foglaltam nektek

össze, azt írtam: „Az evangelizáció jelenlegi körülményei, ha lehet, még szükségesebbé teszik azt, hogy előtérbe helyezzük a személyes kapcsolatot – ez áll az apostolkodás azon módjának középpontjában, amelyet az evangéliumi elbeszélésekben láthatunk, amint arra Szent Josemaría rámutatott.“ [1].

Sok emberrel találkoztam különböző országokban és mindig előkerült spontán módon a barátság kérdése. Szent Josemaría folyamatosan emlékeztetett bennünket a barátság emberi és keresztény fontosságára. Ezenkívül sokan tanúsítják, hogy ő maga is számos barátságot ápolt, amelyek egész életén át tartottak. Ahogy megtanultuk tőle, a Műben az elsődleges apostolkodás pontosan a barátság és a bizalom apostolkodása. Ebben a levélben az Atyánk ezen tanításának néhány szempontjáról szeretnék írni.

Jézus Krisztus barátsága

2. Jézus Krisztus, mint tökéletes ember, teljes mélységében átélte a barátság emberi értékét. Az evangéliumban látjuk, hogy már nagyon fiatal korától kezdve barátságosan viszonyult a körülötte lévő emberekhez: tizenkét évesen, amikor Jeruzsálemből hazafelé tartottak, Mária és József biztosak voltak abban, hogy Jézus az útitársaságban van a családtagokkal és barátokkal (vö. Lk 2,44). Később nyilvános működése idején sokszor látjuk az Urat ismerősök és barátok házaiban, ahogy meglátogatja őket vagy együtt ülnek asztalhoz: Péter házában (vö. Lk 4,38), Lévi házában (vö. Lk 5,29), Simonnál (vö. Lk 7,36), Jairusnál (vö. Lk 8,41), Zakeusnál (vö. Lk 19,5) stb. A kánai menyegzőn is látjuk (vö. Jn 2,1) és a többiekkel együtt a templomban. Más alkalmakkal kizárólag a

tanítványainak szenteli idejét (vö. Mk 3,7).

Jézusnak minden körülmény alkalmas arra, hogy barátságot kössön: sokszor látjuk, ahogy külön-külön foglalkozik az emberekkel. Néhány percnyi beszélgetés elég volt a szamáriai asszonynak, hogy úgy érezze, az Úr ismeri és megérti őt. És pontosan ezért kérdezte: *Ő volna a Messiás?* (Jn 4,29). Az emmauszi tanítványok csak miután együtt gyalogoltak Jézussal, majd asztalhoz ültek vele, ismerték fel, hogy ez a jelenlévő Barát az, aki a szavaival lánggra lobbantotta a szívüket (vö. Lk 24,32).

Gyakran hosszabb időt is eltöltött az Úr a barátaival. Ilyen volt Betániában a három testvér. Náluk a bensőségesen eltöltött napok során, Jézus példát adott kedvességből, bátorító szavakból, barátságukat barátsággal viszonzta: milyen

beszélgetések lehettek az övék Betániában, Lázárral, Mártával és Máriával!^[2] Abban a házban azt is megtanuljuk, hogy Krisztus barátságát mély bizalom (vö. Jn 11,21) és teljes megértés jellemzi; különös módon pedig, amikor a szenvedésben kell elkísérni (vö. Jn 11,35).

Az a pillanat, amikor az Úr a legmélyebben kifejezi vágyát, hogy barátságát kínálja nekünk, az utolsó vacsorán történik. A cenákulum termének bensőségességében Jézus így szól az apostolokhoz:

Barátaimnak mondalak benneteket

(Jn 15,15). És ezzel nekünk mindannyiunknak is mondta ezt.

Isten nemcsak teremtményként szeret bennünket, hanem gyermekeiként, akiknek Krisztusban igazi barátságot kínál. És mi erre a barátságra válaszolunk úgy, hogy akaratumkat az övével egyesítjük, és

azt tesszük, amit az Úr kíván (vö. Jn 15,14).

„Idem velle atque idem nolle – ugyanazt akarni és ugyanazt elutasítani -, így határozták meg a régiek a szeretet lényegi tartalmát: egymáshoz-hasonlóvá-válni, ami az akarás és a gondolkodás közösségéhez vezet. Az Isten és az ember közötti szeretet története éppen ebben áll, hogy ez az akaratközösség a gondolkodás és az érzés közösségében növekszik, és a mi akaratunk és az Isten akarata egyre inkább egybeesik: Isten akarata már nem idegen akarat számomra, amely kívülről kényszerít rám parancsolatokat, hanem az én saját akaratom, abból a tapasztalatból fakadóan, hogy valójában Isten közelebb van hozzám, mint én saját magamhoz. Ezután növekszik az Isten iránti odaadás s végül Isten lesz a mi boldogságunk (Zsolt 73, 23-28).” ^[3].

3. Ha mi Jézus Krisztussal valóban barátságban vagyunk, akkor ez biztonságot ad, mert ő hűséges. „A Jézussal való barátság felbonthatatlan. Ő soha nem hagy el minket, még ha néha úgy látszik is, hogy hallgat. Amikor szükségünk van rá, engedi, hogy megtaláljuk (vö. Jer29,14), és mellettünk van, bárhová megyünk (vö. Józs 1,9). Mert Ő soha nem bontja föl a szövetséget. Arra kér minket, hogy ne hagyjuk el Őt: *’Maradjatok meg bennem és én tibennetek’* (Jn 15,4). De ha mi eltávolodunk tőle, *’Ő hűséges marad, mert önmagát nem tagadhatja meg’* (2Tim 2,13)” ^[4].

Jézus barátságára úgy válaszolhatunk, ha szeretjük, olyan szeretettel, amely a keresztény élet lelkülete és meg kell nyilvánulnia mindenben, amit teszünk. **Gazdag belső életre van szükségünk, ez az Istennel való barátság biztos jele és elengedhetetlen feltétele**

bármilyen, a lelkekkel végzett munkának^[5]. Minden apostolkodás, a lelkekért végzett minden munka ebből az Istennel való barátságból ered, mert ez a forrása a többiek iránti valódi keresztény szeretetnek. Amikor Istennel barátságban élünk - az elsődleges, amit el kell érünk és ápolnunk -, akkor sok igazi barátot tudunk szerezni (vö. Sir 6,17). Azt a munkát, amelyet velünk végzett és folyamatosan végez az Úr, hogy megtartsa a barátságában bennünket, ugyanaz a munka, amit sok más lélekkel is végezni szeretne általunk, eszközként használva minket ^[6].

A barátság emberi és keresztény értéke

4. A barátság egy nagyon gazdag emberi valóság: a kölcsönös szeretet egyik formája két ember között, amely egymás ismeretére és a párbeszédre épül ^[7]. Olyan fajta

szeretet, amely "kétirányú és a másik javát akarja, szeretet, amely egységet alkot és boldoggá tesz."^[8] Ezt erősíti meg a Szentírás is: *A hű barátnek egyszerűen nincsen ára, nincsen, ami vele értékben fölérne* (Sir 6,15).

Ez a szeretet természetfölötti módon növeli az ember szerető képességét és a barátság képességét is: „a barátság az egyik legnemesebb és legemelkedettebb emberi érzés, melyet az isteni kegyelem megtisztít és átalakít“^[9]. Ez az érzés néha spontán módon születhet, de minden esetben szükséges a növekedéséhez az egymással való törődés és az együtt töltött idő. „A barátság nem futó és mulandó, hanem állandó, szilárd, hűséges kapcsolat, amely az idő múlásával érlelődik. Érzelmi kapcsolat, melyben az ember azt érzi, hogy egy a másikkal, ugyanakkor nagylelkű szeretet, amely arra indít, hogy a barát javát keressük“^[10].

5. Isten sokszor egy igazi barátságot használ fel, hogy megváltó művét megvalósítsa. Az Ószövetség bemutatja a még ifjú Dávid és Izrael trónörökésének, Jonatánnak barátságát. Ez a herceg nem vonakodott megosztani barátjával mindazt, amije volt (vö. 1Sám 18,4), és a nehéz pillanatokban emlékeztette apját, Sault az ifjú Dávid minden jó oldalára (vö. 1Sám 19,4). Jonatán még a trónöröklést is kockára tette, hogy megmentse barátját, mert *szíve mélyéből szerette* (1Sám 20,17). Ez az őszinte barátság sarkallta mindkettőjüket az Istenhez való hűség megtartására (vö. 1Sám 20,8.42).

Különösen kitűnik az első keresztények példája is. Az Atyánk feljegyezte, hogy **szerették egymást, gyöngéden és erősen, azzal a szeretettel, ami Krisztus szívéből árad** ^[11]. A kölcsönös szeretet már az Egyház kezdetétől megkülönböztető

jele volt Jézus Krisztus
tanítványainak (vö. Jn 13,35).

A kereszténység első századaiból egy másik példát is találunk Nagy Szent Vazulban és Nazianzi Szent Gergelyben. Fiatalkorukban kötött barátságuk egész életükön át tartott, és máig ugyanazon a napon ünnepli őket az egyetemes egyház a liturgiában. Szent Gergely meséli, hogy „mindkettőnk munkája és törekvése az erényre irányult, hogy a jövő reménységnek éljünk”^[12]. Barátságuk nem távolította el őket Istentől, hanem még inkább Hozzá közelítette őket: „egyrészt életünk és minden cselekedetünk irányításában az isteni parancsok útmutatását követtük, másrészt pedig egymást támogattuk erényeink tökéletesítésében”^[13].

6. A keresztény emberben, Isten gyermekében, a barátság és a szeretet egyetlen egységet alkot:

isteni fényt, mely meleget ad ^[14].

Azt is mondhatjuk Szent Ágostonnak az Úrhoz intézett szavaival, hogy a keresztények között „nincs igazi barátság, hacsak Te nem egyesíted őket a szeretet által” ^[15]. Másrészt viszont a szeretet lehet erősebb vagy kevésbé erős, aszerint amennyi a rendelkezésre álló idő, és így a barátság is lehet mélyebb vagy kevésbé mély. Így is szoktunk beszélni róla, hogy nagyon jó barátság vagy igazi barátság, bár ez nem zárja ki, hogy létezik igazi barátság, ami nem olyan mély.

Az új évezred kezdetén Szent II. János Pál pápa úgy fogalmazott, hogy minden apostoli kezdeményezés a jövőben csupán „akcióprogram” lesz, ha nem az emberek őszinte szeretetét tűzzük ki célul, és „megosztjuk velük örömeiket és szenvedéseiket, kitaláljuk vágyaikat és válaszolunk szükségleteikre, igaz és mély barátságot kínálunk nekik

[16]. A mi házaink arra szolgálnak, hogy nagy katekézist végezzenek, olyan helyé kell válniuk, ahol sokan találhatnak igazi szeretetet és megtanulnak igaz baráttá válni.

7. A keresztény barátság nem zár ki senkit, nagy szívvel, tudatosan nyitottnak kell lennie mindenki felé. A farizeusok azzal kritizálták Jézust, hogy *vámosok és bűnösök barátja* (Mt 11,19), ami rossz. Mi kicsinységünk tudatában szeretnénk az Urat utánozni, és **senkit sem kizárni, egy lelket sem eltávolítani a szeretetünktől Jézus Krisztusban. Ezért ki kell fejlesztenetek magatokban a szilárd, hűséges és őszinte – keresztény – barátságot minden munkatársatokkal, sőt minden emberrel bármilyen körülmények között legyenek is** [17].

Krisztus teljesen beleillett saját korának és hazájának társadalmába, ezzel is példát adott nekünk. Ahogy

Szent Josemaría írta: Az Úr nemcsak egy kis kiválasztott csoporttal beszélgetett, ő mindenkivel párbeszédet folytatott. A szent asszonyokkal, egész tömegekkel; Izrael felsőbb osztályaiból származókkal, mint Nikodémus, vagy vámosokkal, mint Zakeus; olyanokkal, akiket vallásosnak tartottak, vagy bűnösökkel, mint a szamáriai asszony; betegekkel és egészségesekkel; szegényekkel, akiket teljes szívéből szeretett; írástudókkal és pogányokkal, akiknek hitét nagyobbra tartotta, mint a zsidókét; idősekkel és gyermekekkel. Jézus senkitől sem tagadta meg a szavait, és ezek a szavak gyógyítanak, vigasztalnak, megvilágosítanak. Hányszor elmélkedtem és tartottam elmélkedést Krisztusnak erről a fajta apostolkodásáról, amely egyszerre emberi és isteni, és a barátságon és a bizalmon alapul!

A barátság formái

8. A barátságban különösen értékes a megértés gyakorlása, amely a szeretetnek az egyik elengedhetetlen formája: **Az igazi barátság nem utolsósorban azt kívánja, hogy igyekezzünk barátunk nézeteit megérteni, akkor is, ha azokat nem tudjuk osztani vagy átvenni^[19].** Így a barátaink segítenek nekünk, hogy a sajátunktól eltérő látásmódokat is megértsünk, gazdagítják a belső világunkat, és ha a barátság mély, akkor más módon tapasztalhatjuk meg a dolgokat, mint addig. Végül is ez a valódi beleérzés, részt venni abban, amit átélnek, ami történik velük.

Másokat szeretni azt feltételezi, hogy elismerjük és bátorítjuk őket olyannak, amilyenek, a problémáikkal, hibáikkal, múltjukkal, környezetükkel és időszakaikkal együtt, hogy így

közelítsük őket Jézushoz. Ezért egy igazi barátság kialakításához fontos fejlesztenünk azt a képességet, hogy szeretettel nézzük a másikat, addig amíg Krisztus szemével nem tudjuk látni. Meg kell tisztítanunk a tekintetünket mindenfajta előítélettől, meg kell tanulnunk felfedezni a jót mindenkiben, és vissza kell fogni azt a vágyat, hogy a *saját képünkre* formáljuk a másikat. Ahhoz, hogy szeressük a barátunkat, neki nem kell bizonyos előírásoknak megfelelnie. Keresztényként minden embert elsősorban Isten szeretett teremtményének tekintünk. Minden egyes ember egyedi és ezért minden baráti kapcsolat is egyedi.

Szent Ágoston szerint „bár mindenkinek ugyanolyan szeretettel tartozunk, nem mindenki számára ugyanaz a gyógyszer kell: ugyanaz a gyógyszer némelyeknek fényt ad, másokkal együtt szenved (...), az egyikkel gyengéd, a másikkal szigorú,

senkinek sem ellensége és mindenki számára anya” ^[20]. A barátság azt jelenti, hogy megtanulunk minden emberrel úgy foglalkozni, ahogy az Úr: **Isten a lelkek teremtésénél nem ismételi. Mindenki egyszeri, olyan amilyen, és úgy kell elfogadni, ahogy Isten teremtette, és ahogy Isten elfogadja** ^[21]. Mivel fel kell fedeznünk és a másik javát kell akarnunk, a barátság magával hozza a másikkal és a másikért vállalt szenvedést. A nehéz pillanatokban nagy segítség, ha megújítjuk magunkban azt a hitet, hogy Isten a saját módján és ritmusában működik a lelkekben.

9. A barátságnak ezen kívül felbecsülhetetlen társadalmi értéke is van, mert hozzájárul a családtagok közötti harmóniához és az emberhez méltóbb társadalmi környezet kialakulásához. **Isteni hivatásotoknál fogva** – írta nekünk az Atyánk – **a világban éltek, ahol a**

**többi, hozzátok hasonló emberrel
éltek át örömöket és fájdalmakat,
erőfeszítéseket, terveket,
kalandokat. Hétköznapi életetek
során nagyon sokféle út lehetséges,
erre indít a szellemiségünk is,
ezeken együtt kell küzdeni
mindenkivel, hogy békés és
barátságos környezetet
teremtsünk ^[22]_____.**

Ez a barátságos környezet, amelynek
megvalósítása mindannyiunk
feladata, annak a sok erőfeszítésnek
a gyümölcse, hogy mások számára
kellemessé tesszük az életet.
Előzékenységgel, örömmel,
türelemmel, optimizmussal,
tapintattal és minden más erénnyel,
amelyek az együttélést megkönnyítik,
az emberek csak így fogják érezni,
hogy elfogadják őket és boldogok: *a
szép, szelíd beszéd sok barátot szerez,
a jóakaró nyelvnek szépen felelgetnek*
(Sirák 6,5). Ha küzdünk a saját
jellemünk javításában, akkor biztos

könnyebben fogunk tudni barátokat szerezni.

Ellenben bizonyos kifejezési módok zavarhatják vagy megnehezíthetik a barátságos légkör kialakulását.

Például, ha nagyon kategorikusan fejezzük ki a saját véleményünket, úgy tűnhet, mintha a mi elképzelésünk lenne az egyedül lehetséges, vagy amikor nem igazán érdeklődünk az iránt, amit mások mondanak – ezekkel a viselkedésmódokkal magunkba zárkózunk. Így néha képtelenség mutatkozik meg annak megkülönböztetésére, ami szabad véleménytől függő vagy ami nem az, illetve nehézséget jelent a nem szükségszerűen egyetlen megoldással bíró témák beazonosítása.

10. A keresztény törődés másokkal a Krisztussal való egységünkől és a tőle kapott küldetésünkkel való azonosulásunkból születik. **Mi az**

emberekért vagyunk: nem lehetünk bezárkózottak, a sokaságra tekintünk, és a szívünkbe vessük a mi Urunk, Jézus Krisztus szavait: sajnálom a tömeget, mivel már harmadnapja kitartanak mellettem, és nincs mit enniük (Mk 8,2) ^[23] ____.

A barátokhoz kötődő szálak megerősítéséhez időre és figyelemre van szükség, valamint el kell úzni a kényelmességet és hátrébb sorolni a saját kedvtelésünket. Egy kereszténynek ez elsősorban imádságot jelent, mert biztos benne, hogy ennek segítségével sikerülhet átváltoztatni a világot: **Hogy világunk keresztény mederben – az egyetlenben, amelyben érdemes – haladjon előre, tisztességes barátságban kell élnünk az emberekkel, mely előzőleg Isten iránti tisztességes barátságon alapul ^[24] ____.**

Őszinteség és barátság

11. Az igazi barátnak nem lehet kétféle arca a barátjával, ha őszinte és hűséges barátságról van szó – *vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis*, a lelkében megosztott ember nem tart ki semmiben sem (Jakab 1,8). A barátság lemondást, egyenességet, kölcsönös szívességeket, nemes szolgálatot követel. Egy barát oly mértékben erős és őszinte, amennyire a természetfeletti okosság szerint nagylelkűen másokra gondol a személyes áldozat árán is ^[25]. A barátságnak kölcsönösnek kell lennie: őszinte párbeszédnek mindkét irányba, megosztja a saját tapasztalatait a másik épülésére.

A barátok együtt örülnek, mint a pásztor az elveszett bárány megtalálásakor (vö. Lk 15,6), vagy mint az asszony, aki megtalálja

elveszett drachmáját (vö. Lk 15,9). Az álmok és tervek megosztásán túl, a fájdalmakat is megosztják. A barátság különösen megmutatkozik akkor, amikor segíteni kell, mint a százados barátja, aki azzal a kéréssel fordult Jézushoz, hogy gyógyítsa meg a százados szolgáját (vö. Lk 7,6). És persze a legnagyobb szerűbb barátság Jézus Krisztus szeretetét igyekszik utánozni: *Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért* (Jn 15,13).

12. Néha megtörténik, hogy visszafogottság vagy félénkség miatt valaki nem tudja kimutatni úgy a szeretetét, ahogy szeretné. Ennek az akadálnak és félelemnek a legyőzése lehetőséget nyújthat, hogy Isten elárassza szeretetével a barátokat. „Az igaz barátságot őszinte, kölcsönös szeretet jellemzi; ez nyújt védelmet a szabadságnak és mindannak, amit a barátok megosztanak egymással ^[26]. Ugyanígy

Szent Tamás is megjegyzi, hogy a barátságnak külsőleg is látszódnia kell: „kölcsonös szeretetet igényel, a barát valóban barátja a barátjának”
[27].

Amikor barátkozni szeretnénk, akkor kockázatvállalás is szükséges, mert lehet, hogy nem találunk viszonzásra. Az Úr életében is volt ilyen tapasztalat, amikor a gazdag ifjú másik utat választott (vö. Mk 10,22) vagy amikor az Olajfák hegyéről lefelé tartva megsiratja Jeruzsálemet azokra gondolva, akik megkeményítették a szívüket (vö. Lk 19,41). Ezekkel a tapasztalatokkal szemben, amelyekkel előbb-utóbb találkozni fogunk, le kell győzni a félelmet és vállalni a kockázatot, ugyanúgy ahogy Jézus is mindegyikünkkel megteszi. Elfogadni ezt a sebezhetőséget, folyamatosan felvállalni az első lépést anélkül, hogy bármit is várnánk cserébe, arra

a hatalmas jóra gondolva, ami ebből születhet: egy valódi barátság.

13. Ahhoz, hogy alkalmas legyen a környezet, amelyben gyümölcsöző barátságok születhetnek, az emberek spontaneitását is lehetővé kell tenni, hogy mindenkinek az ötletei megvalósulhassanak a családi életben és a társadalomban. Ez a két jellemző, a spontán viselkedés és az ötletek, nem jön létre magától akármilyen környezetben, inkább elő kell mozdítani és bátorítani az embereket, hogy olyannak mutassák magukat, amilyenek. Ez természetesen sokféleséghez vezet: „Ezt a pluralizmust szeretni és ösztönözni kell, még akkor is, ha valaki olykor nehéznek érzi is a sokszínűséget. Aki szereti a szabadságot, képes meglátni azt, ami jó és szeretetre méltó abban, amit a többiek gondolnak és tesznek ezeken a – széles – területeken” ^[28]. Belső szabadságra és nyitottságra vall

értékelni azt, aki tőlünk különbözik, vagy másképp gondolkodik, amely az igaz barátság két jellemzője is.

Másrészről a barátság nem egyforma, mint ahogy a szeretet sem, aminek kifejeződése. Nem ugyanolyan bensőséges a beszélgetés minden baráttal. Például nem ugyanolyan a barátság a házastársak között, mint a Szent Josemaría által nagyon javasolt szülők-gyermekeik közti barátság, vagy a testvérek, vagy épp a munkatársak közti barátság. Mindegyikben különböző az a tér, amelyet magunkból megosztunk, és ez a sajátja is mindegyik kapcsolatnak. A bensőségességnek ezt a különbségét tisztelni nem jelenti az őszinteség hiányát vagy a barátság felszínességét, épp ellenkezőleg, általában ez őrzi meg a kapcsolat természetének valódiságát.

Barátság és testvériség

14. Boldog Álvaro del Portillo azt írta, hogy „a gyermekség és a barátság elválaszthatatlanok egymástól azok számára, akik Istent szeretik” ^[29].

Ugyanígy a testvériség és a barátság is szorosan kapcsolódik egymáshoz. A testvériség egyszerűen létrejön a közös szülők által, de barátsággá a testvéri szeretettel válik, a kölcsönös érdeklődéssel, megértéssel, kommunikációval, figyelmes szolgálattal, a gyakorlati segítséssel stb.

Ebben az értelemben, a közös hivatásból fakadó testvériség a Műben szintén a barátságban mutatkozik meg, és akkor válik éretté, amikor a másik javát akarjuk, hogy boldog legyen, hogy hűséges és szent legyen. Ez a barátság azonban nem úgy 'különleges', hogy kivételes vagy kizárólagos lenne, hanem mindig nyitott másokra, bár a térbeli és időbeli korlátok miatt nem lehetséges a mindenkivel azonos

intenzitású kapcsolattartás és törődés.

A figyelmes szeretettel, amely jellemző az Isten Művében, kölcsönösen segítünk egymásnak élni és szeretni a saját és a mások életszentségét; és erősnek érezzük magunkat, mint az egymásnak támaszkodó kártyák, amik egyedül nem tudnának megállni, de együtt várat lehet építeni belőlük ^[30]. Ez a szeretet, amely összetart minket, egységben tartja a Művet.

15.A barátság állandó támasz és hajtóerő a küldetésünkhöz. A testvéreinkkel megosztjuk az örömeinket és terveinket, az aggodalmainkat és vágyainkat, bár természetesen van olyan része az életünknek, az Istennel való kapcsolatunkban, amelyről általában csak a lelki vezetésben beszélünk. Ugyanez történik a házastársak közötti barátságban, a szülők és a

gyermekek kapcsolatában, és általában a közeli barátok között.

Az az erőfeszítés, hogy mások számára kellemessé tegyük az életet, egy örömteli feladat és a mindennapi életünk része. Ha józanésszel és természetfölötti érzéssel cselekszünk ezen a területen, akkor nehezen eshetünk túlzásba. Épp ellenkezőleg: ez alapvető dolog az életszentség útján. **Akárhányszor elismétlem.**

Mindenkinek szüksége van szeretetre, nekünk is a Műben. Igyekeztek, hogy túlzások nélkül, de mindig növekedjen a szeretet a testvéreitek iránt. Bármelyik gyermekem ügyét – valóban – a sajátunknak is kell éreznünk ^[31].

Akik együtt éltek az Atyánkkal, azok különösen a szeretetére emlékeznek. A szeretete miatt tudta minden gyermekének a javát akarni, ugyanakkor mélyen szeretni a szabadságukat.

16. A testvérek közti kedvesség, ami egyúttal szeretet, egyrészt képessé tesz, hogy Krisztus szemével lássuk a többieket, és mindig újra felfedezzük az értéküket. Másrészt hogy jobbnak és szentebbnek akarjuk őket. Szent Josemaría így buzdított minket:

Legyen nagy szívetek és így szeressétek Istent és az embereket. Én sokszor kérem az Urat, hogy adjon nekem az Ő mértéke szerinti szívet, hogy jobban meg tudjon telni Vele, és hogy jobban tudjak szeretni mindenkit, zsörtölődés nélkül, megérteni és megbocsátani a hibáikat, mert nem tudom elfelejteni, hogy mennyit viselt el tőlem az Úr. Ez az igazi megértő szeretet a testvéri figyelmeztetésben is megmutatkozik, amikor az szükséges, mert ez egy teljesen természetfölötti eszköz a körülöttünk lévők segítségére ^[32]. A testvéri figyelmeztetés szeretetből születik, azt mutatja, hogy

szeretnénk, hogy a többiek még boldogabbak legyenek. Néha nehezünkre eshet megtenni, de ezért is vagyunk hálásak érte.

17. A személyes boldogság nem az elért sikerektől függ, hanem a kapott és adott szeretettől. A fivéreink és nővéreink szeretete biztonságot ad, amire szükségünk van ahhoz, hogy folytassuk **a harcot a szeretetnek és a békének ebben a csodás háborújában: *in hoc pulcherrimo caritatis bello!*** Vigyük el minden emberhez Krisztus szeretetét, nyelvtől, nemzetiségtől vagy társadalmi körülményektől függetlenül^[33].

Tudjuk, hogy az Atyánknak nagyon tetszett a Szentírásnak ez a mondata: *Frater qui adiuvatur a fratre quasi civitas firma* - Erős vár a testvér, aki segít testvérén (Péld 18,19). Don Javier az utolsó családi összejöveteleken, gyakran ismételte:

szeressétek egymást! Ugyanaz a hívás volt, mint az Atyánk szándéka is: **Mennyi kitartással prédikálta Szent János apostol a "mandatum novum"-ot! – Szeressétek egymást! Térdre borulnék színészkedés nélkül – ezt kiáltja a szívem -, hogy Isten szeretetére kérjelek titeket: szeressétek egymást, segítsétek egymást, támogassátok egymást, tudjatok egymásnak megbocsátani. Ezért vessétek el a gőgöt, legyetek együttérzők, legyetek irgalmasok; segítsétek egymást kölcsönösen imádsággal és őszinte barátsággal**

[34]

A barátság és bizalom apostolkodása

18. Szent Josemaría az Opus Dei kezdeteitől tanította az Istentől kapott konkrét módját az Evangélium hirdetésének a világ közepén: **Megfelelő szavakkal kell a lelkeket Istenhez közelíteni, amely megnyitja az apostolkodás**

**látóhatárát; tapintatos tanáccsal,
amely segít, hogy keresztény
módon közelítsünk egy-egy
problémához; megértő
beszélgetéssel, amely megtanít élni
a szeretetet. Ezt a fajta
apostolkodást hívtam egyszer a
barátság és bizalom
apostolkodásának ^[35] ____.**

Az igaz barátság, mint a szeretet,
amely természetfölötti módon emeli
az emberi dimenzióját, önmagában is
érték, nem egy eszköz, hogy
előnyökhöz jussunk a társadalmi
életben, bár ez is lehetséges
(ugyanúgy ahogy hátrányokhoz is
juthatunk). Az Atyánk, aki arra
biztat, hogy sok emberrel
barátkozzunk, arra is felhívja a
figyelmet: **Gyermekeim, ti biztosan
nem fogjátok a barátságot
társadalmi előnyök kovácsolására
használni, mert ezzel elveszítené a
lényegéhez tartozó értékét; hanem
mint a testvériség egyik – első és**

**legközvetlenebb – követelménye,
amelyet nekünk keresztényeknek
kötelességünk előmozdítani az
emberek között legyenek
bármilyen különbözőek is ^[36].**

A barátságnak van egy alapvetően lényeges értéke, az őszinte törődés a másikkal. Tehát: „a barátság maga párbeszéd, amelynek keretében fényt adunk és kapunk, kölcsönösen távlatokat nyitunk egymás számára és terveket szövünk, örülünk a jónak egymás életében, támogatjuk egymást a nehézségekben, és jól érezzük magunkat, mert Isten azt akarja, hogy boldogok legyünk”^[37].

Amikor egy barátság valóban ilyen őszinte és igaz, akkor nem lehet kihasználni: a barát egyszerűen csak a saját életében tapasztalt jót akarja közvetíteni a másiknak. Ezt általában önkéntelenül tesszük a példánkkal, az örömünkkel, a szolgálatkészségünkkel, sok apró

gestussal. A tanúságtétel hangsúlyozása nem azt jelenti, hogy a szónak el kell hallgatnia. Miért ne beszélnének Jézusról, miért ne mondanánk el másoknak, hogy Ő adja nekünk az erőt az élethez, hogy olyan szép vele beszélgetni, hogy jót tesz a szavairól való elmélkedés?” ^[38] . A barátság természetes módon bizalomból épül, tapintatos és tiszteletben tartja a szabadságot, mert ezek jellemzők az igaz barátságra.

19. A baráti kapcsolat sok közös pillanatot jelent: beszélgetések séta vagy étkezés közben, közös sportolás, valamilyen közös kulturális program vagy kirándulás stb. A barátságra időt kell szánni, ez szükséges az együttlélhez és bizalomhoz, bizalom nélkül pedig nincs barátság. **Ha a „barátság apostolkodásáról” beszélek veled, akkor személyes barátságra gondolok, amely áldozatkész és őszinte. Én-Te**

barátság, mely szívtől szívig hat"

[39]

Ha igazi barátságról van szó, amelyet a másikkal való őszinte törődés jellemez és az imádságunkban is szerepel, nincsenek olyan pillanatok, amelyek ne apostoliak lennének: minden lehet barátság és minden lehet apostolkodás, megkülönböztetés nélkül.

Innen ered a barátság hatalmas nemcsak emberi, hanem isteni fontossága is. **Újra megismétlem nektek, amit már többször megtettem a Művünk kezdetétől: legyetek barátai a barátaiteknek, őszinte barátok, így termékeny lesz az apostolkodás és a párbeszéd**^[40].

Nem azért vannak barátaink, hogy apostolkodjunk velük, hanem Isten szeretete áthatja a baráti kapcsolatainkat, és valódi apostolkodássá váljanak.

20. Egy barátság megszületéséhez váratlan adományok szükségesek, ehhez pedig türelem is kell. Néha a rossz tapasztalatok vagy az előítéletek miatt előfordul, hogy a személyes kapcsolat a hozzánk közel állóval hosszú ideig nem alakul barátsággá. Ugyanígy a félelem, mások véleménye vagy az óvatosság teszi nehézkéssé. Helyezkedjünk bele ilyenkor a másik helyzetébe és legyünk türelmesek. Úgy mint Jézus, aki **kész mindenkivel beszélni, még olyanokkal is, akik nem akarják megismerni az igazságot, mint Pilátus** ^[41].

Sok helyes módja van az evangelizálásnak; a Műben az apostolkodás alapvető módja mindig a barátság. Így tanította nekünk az Atyánk: **Gyermekeim, joggal mondhatjuk, hogy az Opus Dei munkájának legnagyobb gyümölcse az, amit a tagok személyesen érnek el, a példájuk**

és a barátság apostolkodása által, amit a munkahelyükön végeznek, az egyetemen vagy a gyárban, az irodában, a bányában vagy a földeken ^[42]. A ránk bízott feladatok elhanyagolása nélkül, meg kell tanulnunk törődni a barátainkkal.

21. Ezen kívül a személyes barátságot kiegészíti a testületi apostolkodás, amelyet a központjaink és az apostoli intézmények végeznek. Ez a **barátság, ez az egyikőtökkel kötött barátság később kitágul a szeretet és a szimpátia által, valamint a rendszerességgel, ahogy valaki ellátogat az Opus Dei központba, ahova elkezdett járni, és megtanulta, hogy sajátjaként, otthonaként kezelje; mindez természetesen barátságot hoz mindazokkal, akiket ott megismer, és akikkel abban a házban találkozik ^[43].**

22. A barátság apostolkodásán belül létezik az *ad fidem* apostolkodás is azokkal, akik nem osztoznak velünk a hitben: **Gyermekeim, hit, erős hit, élő hit, szeretettel cselekvő hit, *veritatem facientes in caritate* (igazságban és szeretetben, vö. Ef 4,15). Ezt a szellemet őrizzétek meg a tőlünk elszakadt testvérekkel és a nem keresztényekkel is. Mindenkiel szeretet, mindenkiel elfogadás, mindenkiel barátság. Senkinél, aki a testületi műveinkhez közeledett, nem okozott problémát a vallási meggyőződése; senkinek nem beszélünk a hitünkről, ha ő nem szeretné** ^[44].

* * *

23. Ezeken az oldalakon arra szerettelek volna emlékeztetni benneteket, hogy mindannyiunknak szükségünk van a barátságra, Istennek erre az adományára, amely

vígaszt és örömet nyújt. Isten úgy alkotta meg az embert, hogy szíve érzéseit meg kell osztania másokkal: ha öröm érte, akkor olyan erő tölti el, amitől énekel és mosolyog, és valahogyan másokat is bevon az örömébe; ha fájdalom tölti be a lelkét, akkor arra vágyik, hogy a körülötte lévők is csendben legyenek, ezzel kifejezik, hogy megértik és tiszteletben tartják őt. Az embernek szüksége van erre, mindannyiunknak szükségünk van erre, gyermekeim, hogy egymásra támaszkodjunk, így haladjunk az élet útján, valóra váltsuk az álmainkat, legyőzzük a nehézségeket, örüljünk az eredményeinknek. Ebből ered a barátság, nemcsak emberi, hanem isteni jelentősége ^[45] .

A harmincas években, az első fiatalok, akik a Múhöz közelebb kerültek, az Atyánk körül igazi baráti környezetet találtak. Először ez

vonzotta őket, és ez tartotta össze őket nagyon nehéz pillanatokban. A barátság megsokszorozta az örömeiket, és vigaszt nyújtott a fájdalmak idején; egy keresztény barátsága a legnagyobb boldogságot kívánja a hozzá közel állóknak, a kapcsolatot Krisztussal. Kérjük, ahogy Szent Josemaría kérte:

Alakítsd szívünket, a Te Szíved szerint!^[46] Ez az út. Csak ha azonosulunk Krisztus érzéseivel – *ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt* (Fil 2,5) - akkor vihetjük a teljes örömet a barátságunkon keresztül az otthonunkba, a munkahelyünkre és mindenhova, ahol megfordulunk.

Minden szeretetemmél megáldalak benneteket,

Atyátok,

Róma, 2019. november 1.
Mindenszentek ünnepén

Copyright © *Prelatura Sanctæ Crucis
et Operis Dei*

(A szerzői jog tulajdonosának
kifejezett engedélye nélkül tilos e
levél egészének vagy bármely
részének nyilvános terjesztése)

(Pro manuscripto)

[¹] Lelkipásztori levél 2017. február
14. 9. pont

[²] Szt Josemaría levele 1965.10.24. 10.
pont

[³] XVI. Benedek: Deus Caritas Est c.
enciklika, 2005. december 25.
17.pont

[⁴] Ferenc pápa *Christus vivit* apostoli
buzdítás 154.

[5] Szent Josemaría levele 1943.V.31. 8. pont

[6] Szent Josemaría levele 1940.III.11. 70. pont

[7] vö. Szent Tamás: Summa Theologia, II-II

[8] II. János Pál beszéde 1981.II.18.

[9] XVI. Benedek 2010.IX.15.

[10] Ferenc pápa *Christus vivit* apostoli buzdítás 152.

[11] Szt. Josemaría Isten barátai 225.

[12] Nazianzi Szent Gergely beszédeiből 43.

[13] *uo.*

[14] Szt. Josemaría Kovácstűzhely 565. pont

[15] Szt. Ágoston Vallomások 4, 7

[16] II. János Pál Novo Millennio
Ineunte 2001.I.6. 43. pont

[17] Szt. Josemaría levele 1951.I.9. 30.
pont

[18] Szt. Josemaría levele 1965.X.24.
10. pont

[19] Szt. Josemaría Barázda 746.

[20] Szt. Ágoston, katekézis 25,23

[21] Szt. Josemaría levele 1956.VIII.8.
38.pont

[22] Szt. Josemaría levele 1965.X.24. 2.
pont

[23] Szt. Josemaría levele 1954.V.31. 23.
pont

[24] Szt. Josemaría Kovácstűzhely 943.

[25] Szt. Josemaría levele 1940.III.11.
71. pont

[26] Prelátus levele 2018.I.9. 14. pont

[27] Szent Tamás *Suma Th.* II-II. 23. a.
1.c

[28] Prelátus levele 2018.I.9. 13. pont

[29] Álvaro del Portillo, Előszó az Isten barátaihoz

[30] Szt Josemaria levele 1957.IX.29.
76. pont

[31] Álvaro del Portillo levele, Szt Josemaría idézeteivel (Cartas de familia I. 115.pont)

[32] Szt. Josemaria jegyzetek egy családi találkozóról 1972.X.

[33] Szt. Josemaria jegyzetek egy elmélkedésből 1964.II.29.

[34] Szt Josemaría Kovácstűzhely 454.

[35] Szt Josemaría levele 1930.III.24.
11. pont

[36] Szt. Josemaría levele 1940.III.11.
54. pont

[37] Prelátus levele 2018.I.9. 14. pont

[38] Ferenc pápa *Christus vivit* apostoli buzdítás 176.

[39] Szt Josemaría Barázda 191.

[40] Szt Josemaría levele 1965.X.24. 16. pont

[41] uo. 12. pont

[42] Szt Josemaría levele 1940.III.11. 55. pont

[43] Szt Josemaría levele 1942.X.24. 18. pont

[44] Szt Josemaría levele 1965.X.24. 62. pont

[45] Szt Josemaría levele 1965.X.24. 16. pont

[46] vö. Szt Josemaría Barázda 813.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hu-hu/article/a-
prelatus-levele-2019-november-1/](https://dev.opusdei.org/hu-hu/article/a-prelatus-levele-2019-november-1/)
(2025.08.14.)